

DVTS - Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije - 40 let (1959 - 1999)

Vakuumska tehnika je ena najlepših, v zadnjem času pa - predvsem pri visokih tehnologijah - tudi vedno bolj uporabljanih tehniških panog. Je izrazito interdisciplinarnega značaja, saj s svojimi znanji posega na najrazličnejša znanstvena in tehnološka področja. Prisotna je v elektrotehniki, elektroniki, fiziki, kemiji, strojništvu, biologiji, medicini, farmaciji, vesoljski in jedrski tehniki, metalurgiji itd. V uporabi je vse več za današnji čas nepogrešljivih materialov in predmetov, ki so izdelani po vakuumskih postopkih; vendar je vakuum za povprečnega človeka dokaj odmaknjeno in skrivnostno področje.

Podpodročja vakuumске tehnike, ki so bila natančno opredeljena z mednarodnimi dogovori med tehniškimi panogami, so naslednja:

- tanke plasti
- vakuumška znanost (ki obsega predvsem ustvarjanje in merjenje vakuuma)
- nanotehnologije
- vakuumška metalurgija
- fizika plazme
- znanost o površinah in njena uporaba
- materiali za elektroniko in njih izdelava

Ni čudno, da so se nekateri tehniški izobraženci - pridni, bistri in radoznali, kot Slovenci smo - že pred 40 leti združili v asociaciji, ki je v naštetih zanimivih področjih slutila pomembnost skupnega dela za napredek naroda. Polni energije so 4 desetletja zavzeto delovali z vizijo dvigniti tehnološki nivo v slovenskem in jugoslovanskem prostoru ter pripeljali Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije (DVTS) do sedanjega jubilejnega trenutka. Zgodovina društva je bila že večkrat, in še posebej v zadnjih mesecih, precej podrobno opisana; želimo pa sedaj na kratko predstaviti sedanje stanje in nekaj misli za delovanje vnaprej.

Cilj delovanja DVTS je pomagati mladi državi na poti med bolj razvite, in člani skušamo to opravljati z naslednjimi aktivnostmi:

- organizacija nacionalnih in mednarodnih znanstveno-strokovnih srečanj
- vzgojno-izobraževalno delo (javna predavanja, priprava učnih programov na šolah in fakultetah, izobraževalni tečaji itd.)
- izdajanje znanstveno-tehnične revije Vakuumist in strokovnih knjig
- svetovalna in znanstveno-razvojno-projektantska dejavnost
- sodelovanje s sorodnimi organizacijami doma in v tujini
- dokumentacija, standardizacija in terminologija

V zadnjem obdobju se število članov Društva za vakuumsko tehniko giblje med 130 in 150. Izvršni odbor ima pet do sedem sej na leto. Trudimo se, da je občni zbor društva izveden redno in če je le možno ga kombiniramo s predstavitvijo kake tehnične zanimivosti. Naša revija "Vakuumist" izide na tri mesece in je razposlana na blizu 400 naslovov, od tega nekaj tudi

v tujino. Vsako jesen imamo slovensko vakuumsko posvetovanje, ki poteka v okviru Konference o materialih in tehnologijah v Portorožu, spomladi pa skupaj s hrvaškimi kolegi priredimo enodnevno strokovno srečanje. Nekateri naši člani uspešno delujejo na svojih raziskovalno razvojnih področjih in predstavljajo rezultate svojih raziskav tudi na mednarodnih strokovnih srečanjih. V lanskem letu smo z izjavo MZT pridobili status društva, ki deluje v javnem interesu na področju znanosti in tehnologije. Društvo je aktivni član mednarodne zveze za vakuumsko tehniko IUVSTA, zelo dobre povezave imamo z vakuumisti sosednjih dežel (Avstrije, Hrvaške, Italije in Madžarske), v domačem okolju pa smo vklopljeni v Elektrotehniško zvezo Slovenije-EZS in v Zvezo inženirjev in tehnikov Slovenije-ZITS.

Letos DVTS praznuje 40-letnico svojega obstoja. Štiri desetletja so že kar lepo obdobje in vsak zdrav organizem, ki se tega zave, nehote ne ostane ravnodušen.

Dohiteti tehnično razvitejšo državo za malo Slovenijo ni enostavno. Ali ji lahko na tej poti naše in sorodna društva tvorno pomagajo? Kakšna je vpetost strokovnih društev v slovensko gospodarstvo? Ali DVTS deluje v pravo smer? Ali sta domače znanje in tehnika potrebna za nacionalni obstoj? Kako pridobiti nova delovna mesta in posle s področij naših dejavnosti, kar je pomemben pogoj za ohranitev in za razvoj teh znanj. To so vprašanja, ki si jih ne postavljamo pogosto, je pa prav, da v sedanjem trenutku pomislimo tudi nanje. Kaj torej svetovati za uspešno in smiselno delovanje društva v bodoče?

Menimo, da moramo - za doseganje prej naštetih ciljev - nadaljevati aktivnosti, ki so že trdno utečene, poleg tega pa vpeljati oz. ojačati še naslednje:

- povečati zanimanje za naša specialna področja med mladimi,
- naše strokovnjake vključiti kot predavatelje v programe rednega izobraževanja na sr. in visokih šolah
- bolje seznanjati široko javnost z novostmi iz vakuumškega sveta,
- jasneje pokazati naše delovanje društva v tehniških krogih (ZITS, EZS; delovne organizacije, MZT,...)
- vpeljevati planiranje aktivnosti, navezovanje stikov, obveščanje članstva itd. preko interneta in elektronske pošte
- formiranje banke podatkov s področja vakuumске tehnike
- vzdrževati dobre odnose z institucijami, ki potrebujejo in podpirajo našo dejavnost. Njihovi strokovnjaki so veliko storili za napredek vakuumске tehnike v Sloveniji, objavili odmevna dela v domačih in mednarodnih revijah in tako pomebno prispevali k afirmaciji svojih delovnih organizacij.

Vabimo vas, strokovnjake, da se priključite oziroma da nadaljujete aktivno delovanje v Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije, hkrati pa vam vsem želimo nadaljnjih uspehov na vašem strokovnem področju - tako v bližnji bodočnosti kot tudi v novem tisočletju.

mag. Andrej Pregelj
predsednik DVTS